

Kerknieuws

(verzonden aan 64 personen)

Berichten van de Protestantse gemeente Lieren-Beekbergen

Zondag 28 januari 2024, 20^e jaargang, nummer 04

Kerkdiensten in de Protestantse gemeente van Lieren-Beekbergen, Lierderstraat 7, te Lieren:

Zondag 28 januari: **10.00** uur: dhr. E. *Fokkema* uit Twello
koster & techniek: *Jibbe Hertgers*
organist: *Hennita Benjamins*
1^e collecte: JOP, 2^e collecte: kerk
de bloemen gaan naar fam. *van de Kruit* in de Vier dorpen
koffieschenkers: *Wilma van Beek & Anne Jan Kooistra*

Zondag 04 februari: **10.00** uur: ds. *J. Ek* uit Brummen, werelddiaconaat
organist: *Henk Mulder*
koffieschenkers: niet bekend

‘De Schuur ... even een vraagje.’

Ja, even een vraagje: ‘*Dat kringloopgebeuren in Lieren van “De Schuur”, brengt dat nou iets? Of is dat inmiddels een stille dood gestorven?*’ Laat ik u uit de droom helpen en u geruststellen:

‘De Schuur’ is springlevend, ook al verkeert ‘De Schuur’ tot 1 februari in een welverdiende winterslaap.

Springlevend, ja zeker! Ook in 2023 heeft die tent gezien de resultaten weer prima gedraaid. En dat dankzij al de inbrengers van spullen en natuurlijk de afnemers daarvan, u in grote getale. Maar ook mag de inzet van al de vrijwilligers, de medewerkers - een kleine 30 personen - vermeld worden.

En de omzet in 2023? Die was toch eigenlijk wederom zo hoog, dat er na aftrek van de onvermijdelijke kosten heel wat euro’s naar diverse projecten doorgeschoven konden worden. Het is niet gebruikelijk hier bedragen, grote of kleine, te noemen, maar de projecten wil ik u niet onthouden in het kader van ‘Follow the money’!

Via Frank en Astrid *Bak* (mede-)financiert ‘De Schuur’ de bouw van een school in Gambia op zo’n manier, dat er niets aan de strijkstok blijft hangen. Onderwijs aan kinderen is immers voor hun toekomst bepalend!

De *Voedselbank* was in ’23 ook één van de ontvangers van een gift. U weet, hoe belangrijk die voor steeds meer mensen geworden is, te triest voor woorden.

In het begin van ’23 was er die enorme aardbeving in *Turkije*. Hulp was voor de mensen daar hard nodig. Ook daarvoor was een gift bestemd.

Naar vrijwilligerswerk in *Nepal* ging eveneens een gift. Maar ook ‘*Het Hoogeland*’ kon op een gift rekenen.

‘De Schuur’ had ook een aantal fietsen gekregen, die door asylzoekers in onze dorpen prima gebruikt kon worden. Sommigen van hen zagen we op het Engeland zwabberend de eerste beginselen van het fietsen onder de knie krijgen onder luid gejoel en gelach van kameraden, wanneer dat bij de eerste pogingen in de berm eindigde. De voorzitter van de dorpsraad kwam met dit fietsenplan. Oude fietsen waren geen belemmering; het opknappen en het onderhoud daarvan is ook een leertraject voor hun, al was het alleen maar de verlichting voor en achter. Asylzoekers in onze dorpen: naar hen gingen ook damborden en damstenen uit de speelgoedafdeling van ‘De Schuur’.

Iets anders was de gift aan de ‘*Stichting Hartveiling Lieren*’, die in Lieren o.a. 2 AED’s onder beheer heeft, en daarvoor ook de reanimatiecursussen organiseert, gegeven door *Anita Meekel*. Dan heb je het echt over levensreddend dorpsbelang.

Een ander bedrag ging naar de PKN-kerk te Lieren, ook dorpsbelang, want het was voor het onderhoud van de kerktoren en de verlichting van de klok, gezichtsbepalend voor de aanblik van het centrum van Lieren, bestemd.

Genoeg over alle ‘goede doelen’ van 2023. Het jaar 2024 is begonnen, en ‘De Schuur’ zal onder de rook van VSM weer op stoom komen, en op **donderdag, 01 februari, om 13.00 uur** haar deuren weer openen.

U bent wederom van harte welkom. Van alle gezindten, uit de gehele omgeving, genderneutraal, uitzienende naar een kopje thee of koffie achter Molenvaart 5, waar dan de vlag staat.

Nog even terug naar het begin: ‘*even een vraagje, brengt het nog wat?*’ Het zal ieder glashelder zijn, dat het

antwoord onmiskenbaar ‘Ja!’ moet zijn, gezien de doelen, die ervan meeprofiteren; sommige doelen opzienbarend en nationaal, andere doelen behoorlijk anoniem, en dat is goed zo.

Dus: we zien u op deze donderdagmiddag graag (weer) verschijnen, en verder ook op alle donderdagen van 13.00 tot 16.00 uur en op alle zaterdagdagen van 10.00 tot ook 16.00 uur.

Anne Schiebaan.

Zorgende handen

*Handen, die zich enkel strekken
naar bezit en macht en poen,
zullen graaiende niet ontdekken,
wat een hand nog meer kan doen.*

*Handen kunnen rijkdom delen,
vreugde, liefde, zorg of pijn.
Handen kunnen zachtjes strelen,
maar ook sterk en krachtig zijn.*

*Handen kun je samenvouwen,
als het noodlot je belaagt.
Handen steek je uit de mouwen,
als een medemens dat vraagt.*

*Handen kunnen welkom heten,
troosten bij verdriet of pijn,
zorgen voor muziek of eten,
knokken tegen eenzaamheid.*

*Handen druk je om te zeggen,
dat je iets oprecht belooft,
kun je ook op schouders leggen,
hou je boven iemands hoofd.*

*Handen, die voor anderen zorgen,
liefdevol en met geduld,
die zijn rijk, want elke morgen
zijn die handen weer gevuld.*

Marjolein Kool
(aangereikt door Dinie Tornij)

AI geeft nieuwe kijk op Qumran-rollen

Eén man, die de in Qumran gevonden Jesajarol geschreven heeft? Dat beeld is achterhaald, blijkt uit onderzoek met hulp van AI. ‘Onderzoekers kunnen vooroordelen hebben. Mijn AI is niet bevooroordeeld.’

Hij heeft hen nooit aangeraakt. Toch ontrafelt Maruf Dhali een van de geheimen van de Dode Zeerollen. Met dank aan kunstmatige intelligentie, oftewel AI. De grootste rol blijkt minstens door 2 mensen geschreven te zijn, en Dhali weet vrij precies wanneer.

De Dode Zeerollen zijn documenten uit de periode tussen de 3^e eeuw vóór en de 1^e eeuw ná Christus. Ze werden tussen 1947 en 1956 op de Westelijke Jordaanoever in de grotten van Qumran aan de Dode Zee gevonden. Ze waren

een sensatie: de rollen boden nieuw zicht op het religieuze leven in de dagen van Jezus en op de oorsprong en samenstelling van de bijbel. Sindsdien is er naar de bijbelteksten, die vaak in fragmenten bewaard gebleven zijn, veel onderzoek gedaan.

De grote Jesaja-rol is 7 meter lang. Specialisten gingen bijna allemaal ervan uit, dat de tekst door één persoon opgetekend was, zegt Maruf Dhali, AI-specialist uit Bangladesh, en verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Om de oeroude teksten te digitaliseren en te analyseren ontwikkelde hij een algoritme, BiNet, waarmee hij de inkt en de ondergrond onderscheiden kan. Dhali benutte ook andere technieken, zoals schrijfstijl-gebaseerde datering, die weer op koolstofdatering leunt.

Zijn conclusie: de Jesaja-rol is door minstens 2 mensen geschreven. En dat zegt veel over de manier, waarop deze boekrol tot stand gekomen is. ‘Het idee, dat één man in een grot heeft zitten schrijven, is achterhaald. Hier zijn meerdere schrijvers aan het werk geweest.’

Omdat de verschillen tussen de tekstpassages voor het menselijk oog vrijwel niet te zien zijn, moeten de schrijvers enorm goed op elkaar ingespeeld zijn. ‘Daar ging stevige training aan vooraf, dat leert ons veel over de omstandigheden, waarin die rol ontstaan is. Het was teamwork.’

Volgende week promoveert Dhali in Groningen. Zijn promotor Mladen Popovic deed eerder al computeronderzoek naar de Jesajarol, met vergelijkbare bevindingen. Dhali’s aanpak is omvattender.

De rollen van de Dode Zee zijn zwaar beschadigd; er zijn talloze snippers met vaak maar 5 tekens erop. Dhali is met zijn gecombineerde technieken in staat om de ouderdom van de ongedateerde fragmenten vrij precies vast te stellen, met een foutmarge van 28 jaar. Gevoegd bij andere relevante gegevens wordt het beter mogelijk om de puzzel van losse stukjes te leggen. ‘Dat verkennen we nu.’

Groningen herbergt het gerenommeerde Qumran instituut voor onderzoek naar de Dode Zeerollen. De originele documenten zelf liggen in Jeruzalem. Dhali heeft hen één keer van dichtbij gezien, in 2019, en niet aangeraakt. Ze zijn zeer kwetsbaar. ‘Met mijn technieken kun je de scans ervan gebruiken en onderzoek doen zonder het oude materiaal te beschadigen.’

Hij noemt nog 2 voordelen: 1. je hoeft niet meer te vliegen, 2. onderzoekers, vaak theologen, kunnen vooroordelen hebben. Mijn AI is niet bevooroordeeld.’

(Teletekst, 19-01-2024)

✍ Ds. A. P. de Graaf.

De **Kerkmieuws** kun je wekelijks gratis en anoniem verkrijgen door je via een e-mail naar APdeGraaf@wxs.nl op te geven.